

Passie voor Nepal

VIDEO EMOTION LEZER: TOBIAS STOKHOF

Luttele dagen nadat Tobias Stokhof zichzelf als onderwerp voor deze rubriek had aangeboden ontvingen we ter redactie een e-mail van één van de clubleden van EVA, de Emmen Video Amateur. Hem leek de superenthousiaste voorzitter van die hobbyclub een bij uitstek geschikte persoon om eens te interviewen. Tja, wanneer clubleden voor hun voorzitter gaan lobbyen dan moet er toch wel iets bijzonders aan de hand zijn. Daarin werden we niet teleurgesteld.

Tobias Stokhof woont met echtgenote Selma in een uiterst groene wijk aan de zuidkant van Emmen. Ooit heeft een planoloog zich hier ongebreideld kunnen uitleven en ontstond er op de tekentafel een gecompliceerd stelsel van bochtige, meestentijds korte straatjes vermengd met onverwachte plantsoentjes. Het is de nachtmerrie van mijn 'navigatie-Truus' die bijkans over haar woorden struikelt om mij bijtijds de juiste aanwijzingen te kunnen verstrekken. Gelukkig slaagt ze met glans voor dit examen.

Bezig baasje

Net als veel collega-videohobbyisten

stamt Tobias Stokhof (63) uit het filmtijdperk. In het prille begin stoeide hij zelfs nog met Dubbel 8 maar schakelde via Super 8 al in het midden van de jaren '80 over op video. Destijds met een grote en tamelijk onhandige camera en even zo grote en onhandige videocassettes. De komst van Video 8 betekende aanvankelijk een aantrekkelijke sprong voorwaarts maar Tobias voelde zich ook met dat systeem toch nog beperkt in zijn creatieve mogelijkheden. Met name het moeizame beeld-voor-beeld monteren op een videorecorder en het ontbreken van nu met de computer gemakkelijk te realiseren bewerkingen deden zijn be-

langstelling voor het videofilmen verflauwen. Hij was weliswaar lid van een videoclub in Emmeloord, zijn toenmalige woonplaats, maar de hobby-activiteiten stonden op een laag pitje. Na zijn verhuizing naar Emmen, nu een kleine vijf jaar geleden, veranderde dat echter. Hij had intussen de ongekende mogelijkheden van het monteren per computer ontdekt en bemerkte dat daarmee zijn creatieve wensen in vervulling konden gaan. Tobias werd lid van EVA en ging er met veel enthousiasme aan de slag. Zelfs zozeer dat de leden hem al een jaar later vroegen om de voorzittershamer ter hand te nemen. En die hanteert hij nog steeds

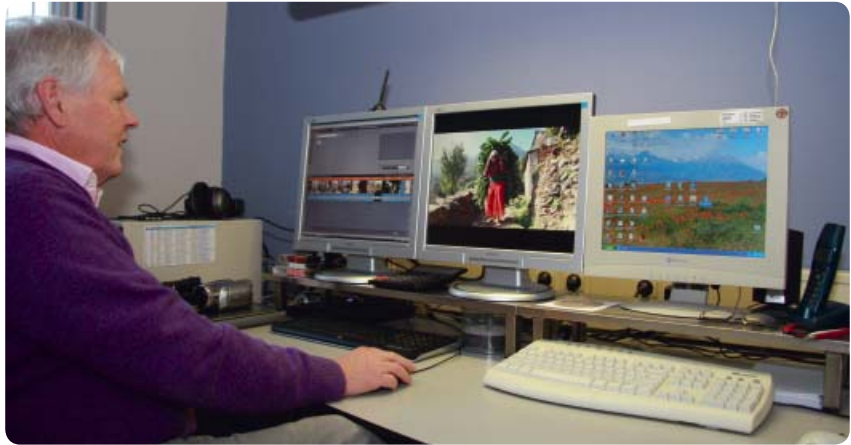

▶▶NEXT

met veel plezier. Samen met een redelijk druk bestaan als eigenaar van een verzekeringskantoor betekent dit dat Tobias weinig vrije uren kent. Want de videohobby slokt een groot deel van die tijd op. Niet alleen omdat hij - als voorzitter - natuurlijk alle bijeenkomsten van de club (twee keer per maand) dient bij te wonen maar ook omdat er uiteraard ook de nodige tijd in het bestuurswerk gaat zitten. En dat terwijl hij toch ook nog eens heel graag zelf filmt en vele uren achter de 'montagetafel' doorbrengt. Echtgenote Selma heeft daar vrede mee maar trapt af en toe even op de rem. Dit interview vond bijvoorbeeld plaats vlak na de Kerstdagen en beiden waren toen net terug van een weekje Terschelling waar de Kerst in familiekring werd gevierd. Daar was Tobias ook wel even aan toe zou hij later bekennen.

Leerschool

"Net als veel andere hobbyisten heb ik het filmen vooral in de praktijk moeten leren en door goed naar anderen te kijken", zegt Stokhof. "Die anderen zijn in het begin vaak meer ervaren clubleden maar je leert ook veel door kritisch naar speelfilms en documentaires te kijken. Het werk van Bert Haanstra, ook door anderen in deze rubriek genoemd, is ook voor mij wel een inspiratiebron. Zonder allerlei gelikt trucwerk of computeranimaties maakte hij films die de aandacht vast wisten te houden. In moderne films zijn de effecten vaak overdonderend, dat is absoluut niet mijn stijl. De beelden zelf moeten het werk doen, de kijker moet niet murw gebeukt worden. Gelukkig beschikken amateurfilmers niet over bijna ongelimiteerde budgetten en navenante mogelijkheden. Wij moeten ons

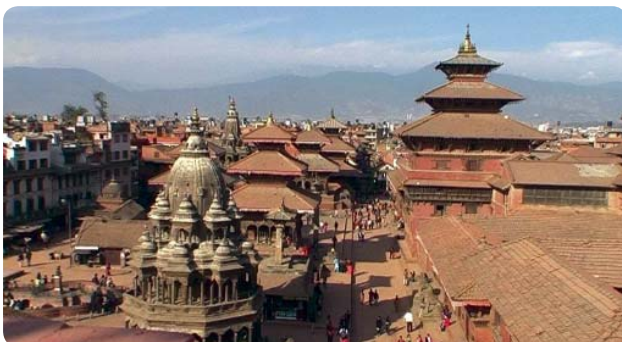
verhaal met bescheidener middelen vertellen en misschien is dat wel een minstens zo grote uitdaging. Dat begint met een goed idee dat daarna ook nog eens op de juiste manier uitgewerkt moet worden. Daar lig ik 's nachts vaak aan te denken, blijkbaar krijg ik midden in de nacht vaak de beste ideeën. En wanneer ik er overdag nog steeds iets in zie dan ga ik er op door borduren. Soms leidt dat tot een concreet resultaat. Dat wil niet zeggen dat ik zo'n film helemaal in mijn eentje ga maken. Soms groeit het idee uit tot een clubfilm die we gezamenlijk maken, soms zoek ik samenwerking met een ander die het idee ook ziet zitten. Hoofdzaak is dat er uiteindelijk iets tot stand komt waar we naderhand met plezier naar kijken. En wat we zonder schroom ook aan anderen durven te laten zien. Bijvoorbeeld door er een inzending naar één van de filmfestivals van te maken. Dat vergt veel voorbereiding en organisatie; het gebeurt echt wel dat we zes maanden bezig zijn voor zes minuten film. Met name in dat organisatorische aspect schuilt niet echt mijn kracht en dat laat ik dus graag

aan een ander over. Zo maak je binnen de club gebruik van elkaars sterke punten en steek je onderwijl ook nog wat op. In de loop der jaren heb ik niet alleen veel geleerd maar - vooral in het begin - ook veel afgeleerd. Vrijwel iedereen begint immers enthousiast met de camera te zwaaien en veel in- en uit te zoomen. Dat stadium heb ik nu echt wel achter me gelaten."

Films over Nepal

Wie een kijkje neemt op de website van Tobias (www.tobias-video.nl) wordt onmiddellijk geconfronteerd met Nepal. Dat land hebben Selma en hij in hun hart gesloten en Tobias heeft inmiddels twee documentaires over Nepal vervaardigd. Eén van 47 minuten en de ander van 27 minuten. Die lengten doen de wenkbrauwen van menige videofilmer fronsen maar wie beide films gezien heeft zal waarschijnlijk erkennen dat er geen minuut teveel in zit. Opmerkelijk is de manier waarop deze werkstukken tot stand zijn gekomen.

"De schuld van onze passie voor Nepal ligt bij mijn zoon Björn", vertelt Tobias.

Het gereedschap van Tobias

Om zijn opnamen te maken gebruikt Tobias een tweetal compacte digitale camera's: een Panasonic NV GS500 3CCD en een Canon Legria HF S100 CMOS camera. Onder meer voor het sjuwwerk in Nepal is een stabiel maar toch extra licht van gewicht zijnd Feisol CT-3342 in gebruik voorzien van een LB-7567 leveling base en een Manfrotto 701HDV kop. In zijn hobbykamer staan twee Philips 22" monitoren voor de montagewerkzaamheden paraat, overigens nog gewoon in 4:3 beeldschermverhouding. Een derde monitor is voornamelijk voor zakelijk gebruik bedoeld. Het montagewerk wordt met behulp van Pinnacle Studio software verricht.

"Hij bezoekt dat land al vele jaren zeer regelmatig en komt dan altijd met heel interessante verhalen thuis. Hij heeft er kennis gemaakt met een jong echtpaar en betaalt inmiddels al zo'n tien jaar het schoolgeld voor hun oudste dochter. Onze dochter Susan is later hetzelfde gaan doen voor de jongere zoon en omdat beide kinderen nu een goede opleiding krijgen, is ook de toekomst van de ouders veiliggesteld. Na iedere terugkomst uit Nepal heeft onze zoon ons gevraagd om eens met hem mee te gaan. Daar hebben we lang over geaarzeld maar in april 2007 zijn Selma en ik met hem mee naar Nepal gereisd. Na enige scepsis van de eerste dagen zijn wij echter intens van dit land gaan houden. Van de bijzonder vriendelijke mensen met een - ondanks hun soms schrijnende armoede - toch grote gastvrijheid, van de prachtige cultuur die in gebouwen en gewoonten zichtbaar is en zeker ook van de overweldigende natuur. Ik heb er die eerste keer wat toeristisch gefilmd maar eenmaal thuis heeft Nepal me niet meer losgelaten. Ik wist het zeker, ik moest en zou terug naar Nepal

om er een echte film te maken. Nachten lag ik wakker en zag voor mijn geest de mooiste filmbeelden over het leven in Nepal. Ruim anderhalf jaar ben ik bezig geweest om mij in te lezen over dit boeiende land en zijn bijzondere inwoners. Ik heb contact gelegd met tal van in Nederland wonende Nepalezen en per telefoon en e-mail met Nepalezen in eigen land. En uiteindelijk heb ik geboekt voor een reis naar Nepal in februari 2009 omdat er in die maand daar allerlei gebeurtenissen zouden plaatsvinden die ik graag wilde vastleggen. Toen gebeurde er iets opmerkelijks. Ik werd opgebeld door een mij wildvreemde videofilmer, ene Ton Kraayenvanger. Via-via had hij van mijn plannen gehoord en had ook wat films van mij gezien. Hij had grote belangstelling voor mijn reisplannen en vroeg of hij mee mocht. Enfin, hij is een avond met zijn vrouw bij ons op bezoek geweest. We hebben de plannen doorgesproken en wij bleken zowel spiritueel als filmisch op één lijn te zitten. De volgende dag heeft hij dezelfde reis geboekt als ik."

Twee filmzielen

"Het lijkt natuurlijk een heel waagstuk om samen met een wildvreemde zo'n reis te gaan maken", zegt Tobias. "In de praktijk is dat enorm meegevallen. Al bij onze eerste contacten bleken onze ideeën goed op elkaar aan te sluiten. En ter plekke hebben we mijn oorspronkelijk plan voor de volle 100% gevolgd; daarbij is gebleken dat het werken met twee camera's het eindresultaat zeer ten goede is gekomen. Een heel groot voordeel was dat we allerlei scènes gelijktijdig vanuit twee standpunten hebben kunnen filmen. Waarbij Ton een wat ander 'oog' heeft dan ik en heel andere shots van hetzelfde onderwerp weet te maken. Dat maakt de films heel afwisselend, je kunt de opnamen verrassender en sneller monteren. Hoewel we met verschillende camera's filmden hebben we de beelden in technische zin nagenoeg identiek kunnen maken. Onder meer door ze naar het AVI-formaat terug te vertalen. Op het oog zijn Ton's beelden en de mijne nu niet meer van elkaar te onderscheiden. De samenwerking is echt groots geweest. We hebben onze

beide opnamen zonder voorbehoud aan elkaar ter beschikking gesteld. In totaal beschikten we daardoor over 39 uur ruw filmmateriaal waaruit ik uiteindelijk dus twee documentaires heb samengesteld. Aan de documentaires 'Leven in Nepal' en 'Millenniumkinderen in Nepal' heb ik in totaal zo'n 400 uur montagetijd besteed. Daarbij heeft Selma het inspreken van het commentaar verzorgd, ik heb het enorme geluk dat zij een heel goede commentaarstem heeft. Met beide films wil ik graag laten zien hoe het dagelijkse leven in Nepal verloopt en gelukkig bestaat daar veel belangstelling voor. Beide films zijn al bij diverse filmclubs, festivals, op scholen en bij andere gelegenheden vertoont. In 'Leven in Nepal' heb ik een tweetal thema's wat breder uitgewerkt: dat zijn de biogasprojecten en het schoolgaan van de Dalit-kinderen, die tot de allerarmste inwoners van Nepal horen en zelfs vaak verstoten worden. Dankzij deze beelden kunnen we nu ook iets voor hen terug doen want na sommige vertoningen werd spontaan geld ingezameld. Dat is nu al tot zowat duizend euro opgelopen. In februari 2010 gaan Selma en ik weer voor vier weken naar Nepal en dan zullen we er persoonlijk op toezien dat het geld goed besteed wordt. Bijvoorbeeld aan de zorg voor stromend water, verbetering van de hygiëne of de aanschaf van buffels en geiten. Inmiddels is het bestaan van de films overigens ook in bredere kring bekend geworden en zijn scènes uit 'Millenniumkinderen' op Nederland 2 uitgezonden en heeft de reisorganisatie TUI/Arkefly een selectie uit de ruwe beelden gebruikt voor promotiemateriaal dat op informatieavonden over Nepalreizen te zien is. Na het zien

van de beelden was hun aanvankelijke scepsis over 'die amateurfilmpjes' helemaal verdwenen. Nu verheugen we ons er erg op om binnenkort weer naar dit schitterende land af te reizen. Dit keer samen met Selma, die vaak als mijn 'derde oog' fungeert. En ik hoop straks terug te komen met de beelden waar ik tot nu toe nog geen gelegenheid voor had..."

Peulenschil

Staand voor het grote huiskamerraam wijst Tobias me op een weg die in de verte nog net zichtbaar is. Die moet ik volgen om uiteindelijk op de snelweg te belanden. Volgens zijn zeggen alleen maar een paar bochtjes. Op het oog een makkie. De praktijk blijkt echter aanmerkelijk weerbarstiger. Een minuut of tien later sta ik enkele tientallen meters van de beoogde weg af, daarvan ech-

ter gescheiden door achtereenvolgens een fietspad en een vermoedelijk zompig grasveld. Omkeren is door gebrek aan ruimte niet mogelijk. Achteruit terugrijden, lijkt vanwege het smalle straatje, de vele aan beide zijden geparkeerde auto's, de snel ingevallen duisternis en de nog grotendeels beslagen achterraut een tamelijk risicovolle optie. Zodat ik mijn auto ter plekke tot SUV promoveer en besluit dan maar de kortste weg via het grasveld te nemen. Geen probleem. De ruim 200 kilometer naar huis lijken nu nog maar een peulenschil...

Philip Kruijer

WWW.TOBIAS-VIDEO.NL
WWW.EMMEN-VIDEO-CLUB.NL
WWW.GOEDTV.NL
WWW.NDA.EU

▶ END

